

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Resultatrapport for finansforetak

1. kvartal 2021

DATO:
25.05.2021

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Banker, kredittforetak og finansieringsforetak	5
2.1	Banker	5
2.2	OMF-foretak	11
2.3	Forbrukslån i banker og finansieringsforetak	11
2.4	Finansieringsforetak	14
3	Forsikringsforetak	17
3.1	Livsforsikringsforetak	17
3.2	Skadeforsikringsforetak	20
4	Vedlegg	24
4.1	Makroøkonomiske størrelser	24

Redaksjonen ble avsluttet 25.05.2021. Alle tall er foreløpige, og det tas forbehold om endringer.
Tabelloverskrift i tabell 3.2 på side 19 er korrigert den 24. august 2021.
Kilde for alle tall er Finanstilsynet, så lenge annet ikke er angitt.

1 Hovedinntrykk

Norske banker fikk et betydelig bedre resultat i første kvartal 2021 enn i samme periode året før. Resultat før skatt tilsvarte 1,1 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK), mot 0,7 prosent ett år tidligere. Egenkapitalavkastningen økte med i overkant av 3 prosentpoeng, til 10,4 prosent.

Lavere tap på utlån er hovedforklaringen på resultatforbedringen. I første kvartal i år tilsvarte tapene 0,1 prosent av utlån, mot 0,9 prosent i første kvartal 2020. Tapene var lavere enn i fjor for de fleste bankene. Reduksjonen var særlig stor for gruppen av store banker som følge av betydelige tilbakeføringer av tapsavsetninger på shipping- og offshore-relaterte eksponeringer. Omfanget av misligholdte engasjementer har vært relativt stabil de siste kvartalene, og tilsvarte 2,4 prosent av utlånsvolumet.

Bankenes netto renteinntekter var 10 prosent lavere i første kvartal i år enn i samme periode i fjor. Den kraftige rentenedgangen etter pandemiutbruddet medførte reduserte netto renteinntekter i andre kvartal 2020. I forhold til forvaltningskapitalen har netto renteinntekter vært relativt stabile de påfølgende kvartalene. Bankenes driftskostnader har sunket svakt i forhold til GFK, men som følge av reduksjonen i netto renteinntekter har bankenes kostnad/inntektsforhold økt med over 4 prosentpoeng sammenlignet med ett år tidligere, til 46 prosent.

Veksten i norske bankers utlån til kunder har avtatt etter utbruddet av pandemien, til en tolv månedersvekst på 1,2 prosent ved utgangen av første kvartal 2021. Veksten i utlån til innenlandske bedriftskunder har sunket betydelig det siste året, til 3,4 prosent, mens veksten til personkunder var 5,1 prosent. Utenlandske bankers filialer har redusert utlånsveksten til bedrifter enda mer, til en reduksjon i utlånt volum siste tolv måneder på 1,4 prosent ved utgangen av første kvartal. Filialenes utlånsvekst til personkunder har vært mer stabil siste år, og var nå 7,2 prosent.

Nedgangen i **forbrukslån** til norske kunder fortsatte i første kvartal 2021. Volumet av forbrukslån i foretakene som inngår i Finanstilsynets kartlegging, var ved utgangen av kvartalet 16 prosent lavere enn ett år tidligere. Justert for salg av porteføljer av misligholdte lån var reduksjonen på 14 prosent siste år, som var samme reduksjon som ett kvartal tidligere. Volumet av misligholdte forbrukslån har økt de siste årene, både målt i kroner og som andel av utlån, til tross for salg av misligholdte porteføljer. Ved utgangen av første kvartal 2021 var 15 prosent av foretakenes utlån, inkludert utlån i utlandet, misligholdt. For gruppen av norske banker med forbrukslån som hovedaktivitet utgjorde misligholdte lån 23,0 prosent, en økning på 2,5 prosentpoeng siste kvartal.

Livsforsikringsforetakene fikk et totalresultat på 0,6 prosent av GFK i første kvartal, mot -0,1 prosent i tilsvarende periode i fjor. Hovedårsaken til bedringen er en økning i investeringsinntektene. I kollektivporteføljen var den verdijusterte avkastningen, som inkluderer urealiserte verdiendringer, på 5,2 prosent i første kvartal 2021, opp fra -10,9 prosent i samme periode i fjor. Avkastningen i investeringsporteføljen var 10,2 prosent i første kvartal 2021.

Skadeforsikringsforetakene hadde også et sterkere resultat i første kvartal 2021 enn i samme kvartal i 2020. Bedringen i resultatet skyldes i første rekke en betydelig bedring i finansresultatet, samtidig som redusert reisevirksomhet i befolkningen som følge av koronapandemien bidro til å øke lønnsomheten i forsikringsvirksomheten. Resultatet før skatt utgjorde 23,9 prosent av premieinntektene for egen regning i første kvartal 2021, mot -18,3 prosent i første kvartal 2020.

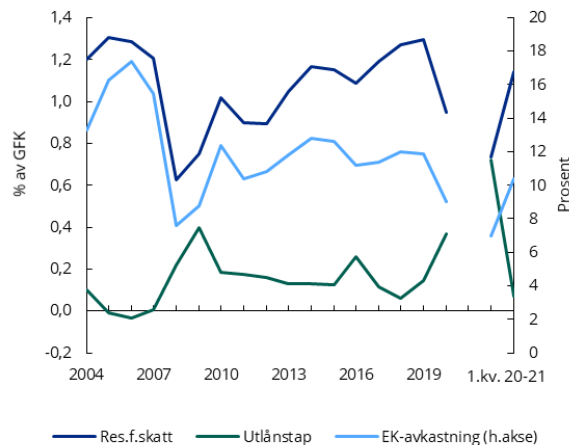
2 Banker, kredittforetak og finansieringsforetak

2.1 Banker

Resultat

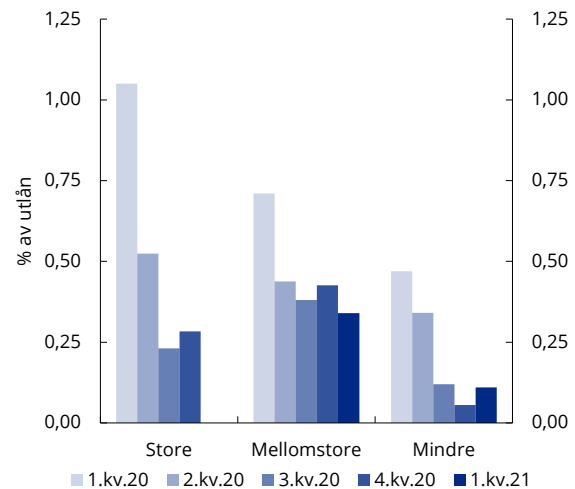
- Resultat før skatt for samtlige norske banker var 65 prosent høyere i første kvartal 2021 enn i samme periode året før. Den viktigste forklaringen til resultatforbedringen var betydelig lavere tap på utlån. Utviklingen i netto renteinntekter bidro derimot negativt til resultatutviklingen.
- Samlet egenkapitalavkastning var 10,4 prosent i første kvartal 2021, mot 7,0 prosent i første kvartal 2020¹. Avkastningen var likevel lavere enn i årene før pandemiutbruddet, se figur 2.1.
- Bankenes samlede tap på utlån tilsvarte 0,1 prosent av den gjennomsnittlige utlånsmassen i første kvartal 2021. I første kvartal 2020 var tapsnivået 0,9 prosent av utlån, utløst både av betydelige tapsavsetninger på eksponeringer mot offshore-relaterte næringer og usikkerhet om pandemiens effekt på norsk økonomi. Det lave tapsnivået i første kvartal i år forklares særlig av lave tap i gruppen av de store bankene, som hadde et tapsnivå på 0,0 prosent, se figur 2.2.

Figur 2.1: Lønnsomhetsutvikling i norske banker

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.2: Utlånstap pr kvartal, grupper av banker²

Kilde: Finanstilsynet

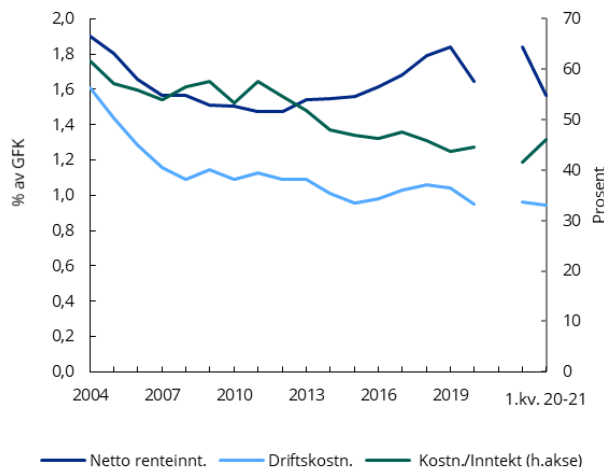
- Rentenedgangen etter pandemiutbruddet i 2020 førte til en nedgang i netto renteinntekter sammenlignet med året før, i stor grad som følge av reduserte innskuddsmarginer, se figur 2.3. I første kvartal i 2021 var netto renteinntekter 10 prosent lavere enn ett år tidligere. Sett i forhold til

¹ Alle nøkkeltall hvor resultatposter ses i forhold til forvaltningskapital eller utlån er annualisert.

² Store: DNB Bank og de 6 store regionsparebankene. Mellomstore: Øvrige banker (35) med en forvaltningskapital større enn 10 mrd. kroner. Mindre banker: 76 banker med forvaltningskapital mindre enn 10 mrd. kroner

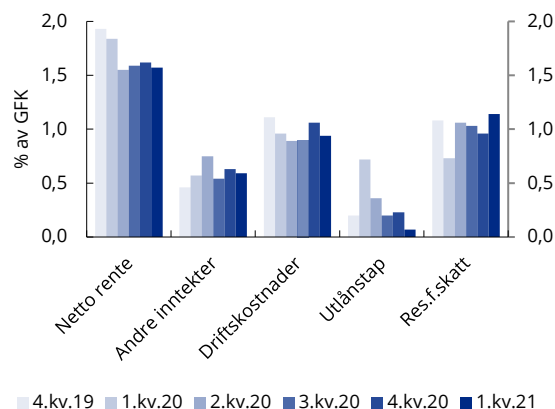
gjennomsnittlig forvaltningskapital har netto renteinntekter vært relativt stabile etter første halvår i fjor, se figur 2.4.

Figur 2.3: Nettorente og driftskostnader i norske banker

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.4: Kvartalsvis utvikling i resultatposter

Kilde: Finanstilsynet

- Bankenes driftskostnader var 4 prosent høyere i første kvartal i år enn i samme periode i fjor, men sank i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital. Lavere driftsinntekter enn i første kvartal 2020, i hovedsak som følge av reduksjonen i netto renteinntekter, førte likevel til at det aggregerte kostnad/inntektsforholdet steg fra 41,6 prosent til 46,1 prosent, se figur 2.3.

Tabell 2.1 Resultat for samtlige norske banker

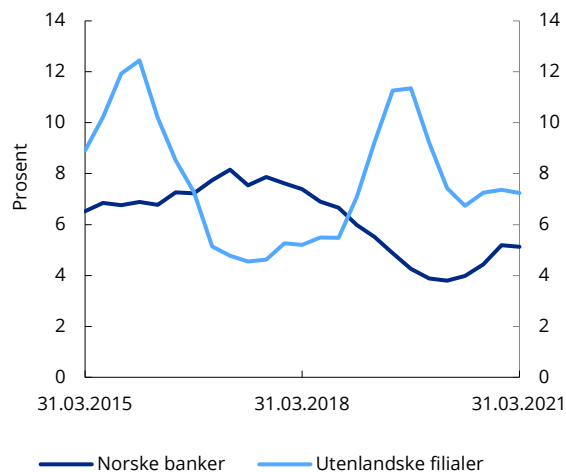
	1.kv. 21		1.kv. 20	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	21 792	1,57	24 126	1,84
Andre inntekter	8 168	0,59	7 556	0,58
herav verdiendr. finansielle instrumenter	1 488	0,11	1 336	0,10
Driftskostnader	13 140	0,94	12 635	0,96
herav lønn og personalkostnader	7 082	0,51	6 402	0,49
Resultat før tap på utlån	16 821	1,21	19 048	1,45
Bokførte tap på utlån	952	0,07	9 418	0,72
Gev/tap ikke-fin.eiendeler	-2	0,00	0	0,00
Resultat før skatt	15 867	1,14	9 629	0,7
Skattekostnad	3 295	0,24	1 760	0,13
Resultat etter skatt	12 573	0,90	7 869	0,60
Egenkapitalavkastning (%)	10,4		7,0	

- Utlånsveksten for bankene samlet har avtatt de fire siste kvartalene, til en tolv månedersvekst på 1,2 prosent ved utgangen av første kvartal 2021. Nedgangen i vekst er påvirket både av styrket

kronekurs, som reduserer kroneverdien av utlån i valuta, og redusert vekst i utlån til innenlandske bedriftskunder.

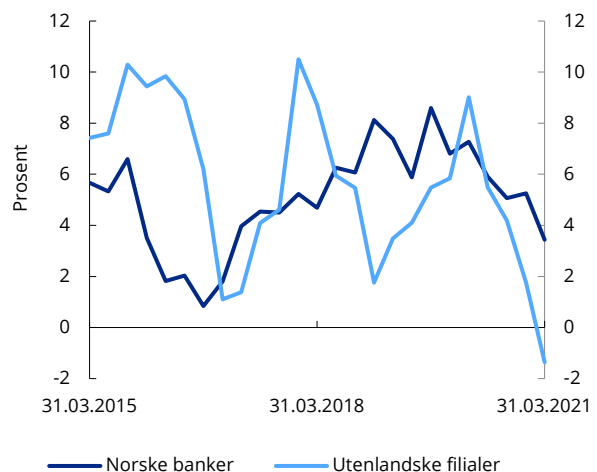
- Utlånsveksten til innenlandske personkunder steg de tre siste kvartalene av 2020, men sank marginalt i første kvartal i år. Norske banker har hatt en lavere utlånsvekst til personkunder enn de utenlandske filialene siden utgangen av 2018, se figur 2.5.
- Vekstraten i utlån til innenlandske bedriftskunder, fra norske banker og utenlandske filialer, var nær 8 prosent ved utbruddet av pandemien i første kvartal 2020. De påfølgende kvartalene har veksten sunket markert, til en tolv månedersvekst på 1,7 prosent ved utgangen av første kvartal 2021. Nedgangen i vekstraten har vært særlig sterk for de utenlandske bankenes filialer, som hadde 1,4 prosent *mindre* utlån til norske bedriftskunder ved utgangen av første kvartal enn ett år tidligere. Veksten fra norske banker gikk ned med nær fire prosentpoeng i samme periode, til en tolv månedersvekst på 3,4 prosent, se figur 2.6.

Figur 2.5: Vekst i utlån til innenlandske personkunder

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.6: Vekst i utlån til innenlandske bedriftskunder

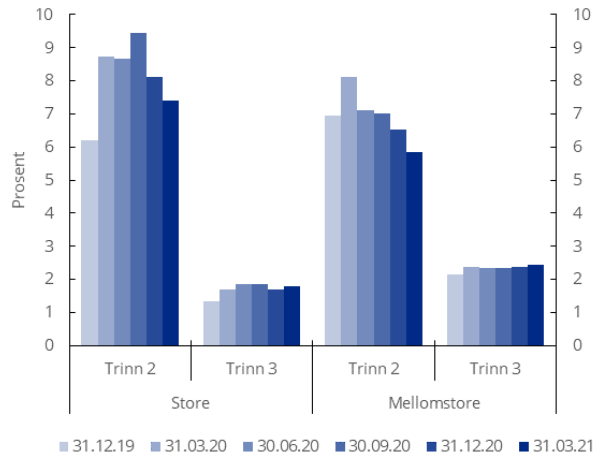
Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.2 Balanseutvikling for samtlige norske banker

	31.03.2021		31.03.2020		vekst i %
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	
Forvaltningskapital	5 324,6		5 485,7		-2,9
Brutto utlån til kunder	3 865,7		3 833,5		0,8
... Inkl. utlån i gruppeeide OMF-foretak	4 186,3		4 137,1		1,2
Tapsnedskrivninger på utlån	-37,4	-1,0	-35,9	-0,9	4,3
herav trinn 1	-4,9	-0,1	-4,6	-0,1	6,7
herav trinn 2	-5,6	-0,1	-7,2	-0,2	-22,1
herav trinn 3	-27,0	-0,7	-24,1	-0,6	11,7
Brutto misligholdte eng., 90 dager	33,8	0,9	35,9	0,9	-5,8
Andre misligholdte eng.	60,1	1,6	59,0	1,5	1,9
Gjeld til kredittinstitusjoner	300,4		488,5		-38,5
Innskudd fra kunder	2 579,0		2 373,0		8,7
Verdipapirgjeld	1 641,7		1 747,8		-6,1

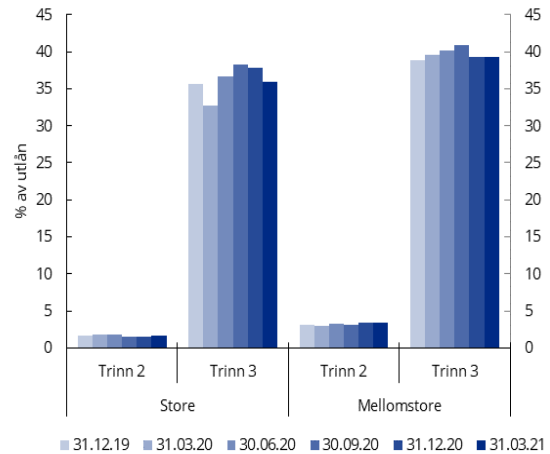
- Omfanget av engasjementer misligholdt mer enn 90 dager siden forfall sank med nær 6 prosent siste år, og tilsvarte 0,9 prosent av brutto utlån. Andre misligholdte engasjementer, hvor det ennå ikke var gått 90 dager, men hvor det er lite sannsynlig at motparten vil være i stand til å møte sine forpliktelser³, økte med nær 2 prosent siste 12 måneder, og utgjorde 1,6 prosent av utlån.

Figur 2.7: Andel utlån med økt kredittrisiko, IFRS 9-trinn 2 og 3

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.8: Avsetningsgrad for utlån i IFRS 9-trinn 2 og 3

Kilde: Finanstilsynet

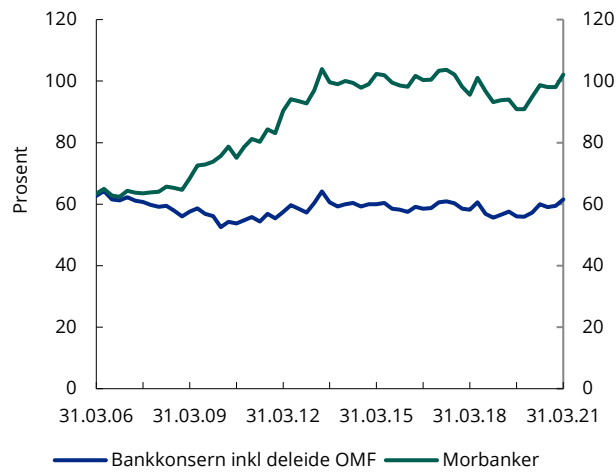
- Kredittforringede utlån, dvs. utlån vurdert i trinn 3 etter regnskapsreglene IFRS 9, utgjorde 2,0 prosent av totale utlån for de større og mellomstore bankene, mot 1,9 prosent ett år tidligere. Avsetningsgraden på utlån i trinn 3 har økt med to prosentpoeng i perioden, til 37 prosent.
- Andelen utlån med vesentlig økt kredittrisiko hvor det ikke har vært en tapshendelse, dvs. utlån vurdert i trinn 2 etter IFRS 9, har sunket fra 8,6 prosent ett år tidligere til 6,9 prosent ved utgangen av første kvartal 2021. Gruppen av mellomstore banker har en lavere andel lån vurdert i trinn 2 enn før pandemiutbruddet, se figur 2.7. Avsetningsgraden på utlån i trinn 2 har sunket marginalt i innværende år og var i overkant av 2 prosent for bankene samlet.

Finansiering

- Innskudd fra kunder økte med 8,7 prosent siste år. Veksten var høyest for de største bankene.
- Innskuddsdekningen var 102,1 prosent i morbank. Inkludert utlån i hel- og deleide OMF-foretak var innskuddsdekningen 61,5 prosent. Innskuddsdekningen i bankkonsernene har ikke vært høyere siden 2006, se figur 2.9.
- Andelen egenkapital og ansvarlige lån av bankenes forvaltningskapital har økt med 3 prosentpoeng siden 2014, se figur 2.10. Andelen markedsfinansiering er redusert med 3 prosentpoeng over samme periode.
- Andelen markedsfinansiering fra utenlandske kilder har vært relativt stabil de siste årene, på i overkant av 50 prosent. De to siste kvartalene har under halvparten av finansieringen kommet fra utenlandske kilder, se figur 2.11.
- Andelen markedsfinansiering med løpetid over ett år har vært relativt stabil de siste 10 årene. Andelen med løpetid over ett år har variert mellom 60 og 70 prosent. Ved utgangen av første kvartal 2021 var andelen markedsfinansiering med løpetid lengre enn ett år på 65 prosent, se figur 2.12.

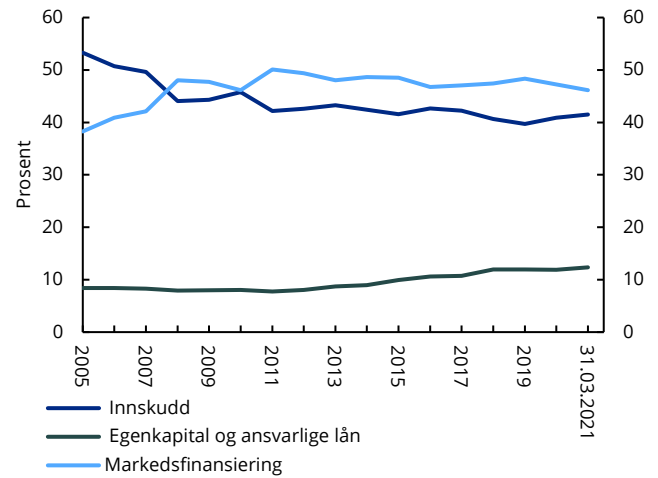
³ Jf Finanstilsynets rundskriv 4/2020 - Identifisering av misleghaldne engasjement

Figur 2.9: Innskuddsdekning for bankkonsern inkl. deleide OMF og for morbank, andeler av brutto utlån

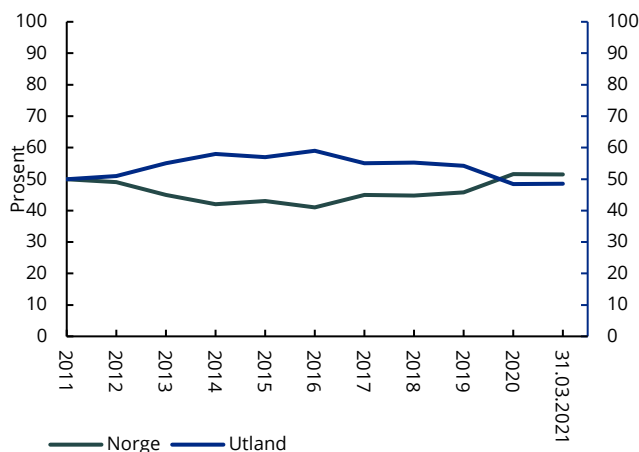
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.10: Utvikling i markedsfinansiering, innskuddsfinansiering, og egenkapital og ansvarlige lån, andeler av forvaltningskapital

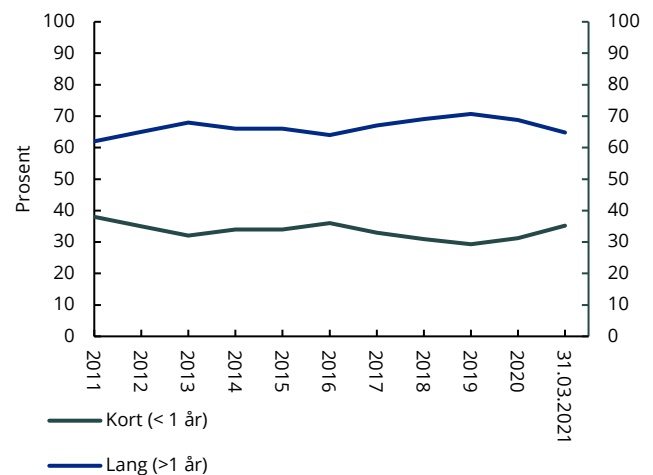
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.11: Utvikling i andel markedsfinansiering fra utland/innland

Kilde: Finanstilsynet

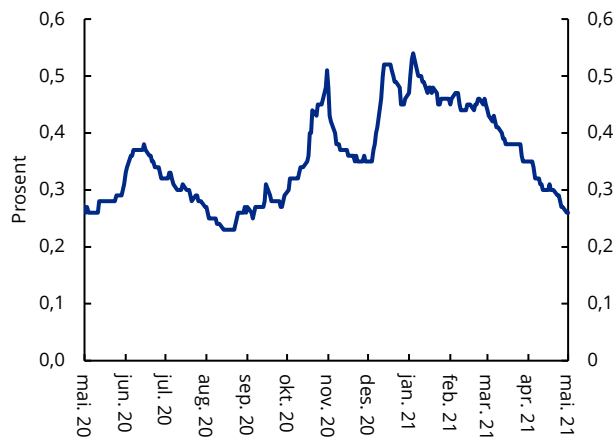
Figur 2.12: Utvikling i markedsfinansiering etter løpetid

Kilde: Finanstilsynet

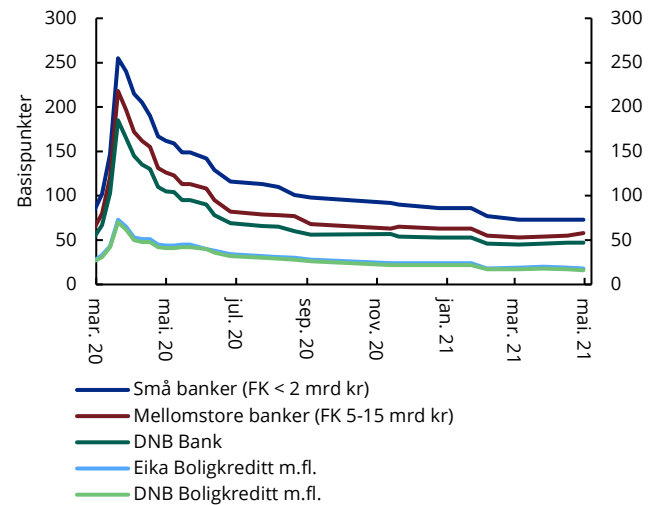
- Tre måneders NIBOR økte i løpet av høsten 2020 fra rundt 0,25 prosent til rundt 0,5 prosent. Siden årsskiftet er utviklingen reversert, og NIBOR var i starten av mai 2021 tilbake på rundt 0,25 prosent, se figur 2.13 for siste års utvikling. Styringsrenten har vært uendret på 0 prosent i samme periode.
- Risikopåslagene er lave historisk sett og har i løpet av 2021 vært på de laveste nivåene som er registrert i løpet av de siste ti årene, både for seniorobligasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett, se figur 2.14.

Figur 2.13: Utvikling i 3mnd-NIBOR

Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.14: Indikative påslag over 3mnd-NIBOR for seniorobligasjoner og OMF tom. uke 18/2021

Kilde: DNB Markets

Utenlandske bankers filialer

- Samlede utlånstap for filialer av utenlandske banker var svært høyt i 2020 og tilsvarte 1,0 prosent av utlånsvolumet. Tapene var særlig høye på oljerelaterte eksponeringer i enkelte av de store filialene. Som for de norske bankene var tapene lave også for de utenlandske filialene i første kvartal i 2021, og tilsvarte 0,1 prosent av utlånsvolumet.
- De lave utlånstapene, sammen med reduserte driftsinntekter, førte til et en betydelig bedring av filialenes resultat sammenlignet med første kvartal i 2020, se tabell 2.3.

Tabell 2.3 Resultat for utenlandske bankers filialer⁴

	1.kv. 21		1.kv. 20	
	Mill.kr	% GFK	Mill.kr	% GFK
Netto renteinntekter	4 943	1,16	5 592	1,35
Andre inntekter	2 746	0,65	825	0,20
herav verdiendr. på fin. instr.	720	0,17	-1 231	-0,30
Driftskostnader	3 484	0,82	3 385	0,82
herav lønn og personalkostnader	1 530	0,36	1 574	0,38
Resultat før tap	4 205	0,99	3 032	0,73
Tap på utlån	467	0,11	5 900	1,43
Resultat før skatt	3 738	0,88	-2 868	-0,69
	31.03.2021		31.03.2020	
	Mrd.kr		Mrd.kr	Vekst
Forvaltningskapital	1 714		1 840	-6,8
Brutto utlån til kunder (inkl. OMF-foretak)	1 405		1 347	4,3
Innskudd fra kunder	680		641	6,0

⁴ Tall for de 15 filialene som driver innskuddsvirksomhet.

2.2 OMF-foretak

- OMF-foretakene økte utlånene med 7,3 prosent i løpet av siste år, se tabell 2.4.
- Gjennomsnittlig overpantsettelse i foretakene var 25,5 prosent. Dette er en økning på 6 prosentpoeng sammenlignet med for et år siden.
- Gjennomsnittlig belåningsgrad på utlån som inngår i sikkerhetsmassen har endret seg lite over tid, og var mellom 45 og 60 prosent i de fleste foretakene ved utgangen av første kvartal, se figur 2.15.

Tabell 2.4: Balanseposter OMF-foretak (24 foretak)

	31.03.2021	31.03.2020	
	Mill. kr	Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	1 920 848	1 944 479	-1,2
Brutto utlån til kunder	1 775 077	1 654 154	7,3
herav utlån sikret med pant i bolig/næringseiendom	1 658 683	1 521 632	9,0
Fyllingssikkerhet	47 935	64 421	-25,6
Sum sikkerhetsmasse	1 755 420	1 735 226	1,2
Gjennomsnittlig overpantsettelse	25,5 %	19,6 %	
Gjeld stiftet v. utstedelse av oblig. m. fortrinnsrett	1 398 311	1 451 195	-3,6

2.3 Forbrukslån i banker og finansieringsforetak

- Finanstilsynets utvalgsundersøkelse av forbrukslånsmarkedet omfatter 33 banker og finansieringsforetak som tilbyr forbrukslån uten sikkerhet til personkunder. Både norske foretak (virksomhet i Norge og utlandet) og utenlandske filialer (virksomhet i Norge) inngår i utvalget.⁵
- Det har vært en kraftig nedgang i utlånsvolumet i det norske markedet for forbrukslån det siste året, se figur 2.15. Fra utgangen av første kvartal 2020 til utgangen av første kvartal 2021 falt utlånene med 16 prosent, se tabell 2.5. Utlånsvolumet har falt for både norske foretak og utenlandske filialer. Etter justering for salg av porteføljer av misligholdte lån⁶ til finansieringsforetak var reduksjonen i det norske markedet 14 prosent.
- De totale forbrukslånene i utvalget, som inkluderer norske foretaks forbrukslån i utlandet (i hovedsak andre nordiske land), ble redusert med 14 prosent siste tolv måneder. For det utenlandske markedet isolert falt utlånene med 11 prosent. Flere norske banker har en betydelig andel av sine utlån i andre nordiske land.
- Lønnsomheten for foretakene i utvalget samlet er noe redusert de siste årene, se figur 2.16, men er til tross for redusert låneetterspørsel, god i flere av foretakene. Nedgangen i resultat sammenlignet med første kvartal i fjor skyldes lavere netto renteinntekter og reduserte provisjonsinntekter.

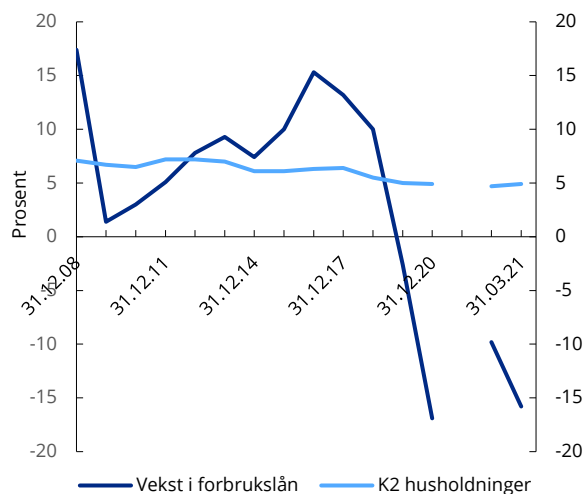
⁵ Lån uten sikkerhet i finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån og lån fra utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet, inngår ikke i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse.

⁶ Justeringen innebærer at solgt volum i perioden 31.03.2020 – 31.03.2021 er lagt til samlet volum utestående per 31.03.2021.

Tapsnivået var på 2,4 prosent i første kvartal 2021, som var 1,7 prosentpoeng lavere enn i tilsvarende periode i fjor. For norske forbrukslån banker utgjorde tapene 3,3 prosent, en nedgang på 2,1 prosentpoeng fra første kvartal i fjor.

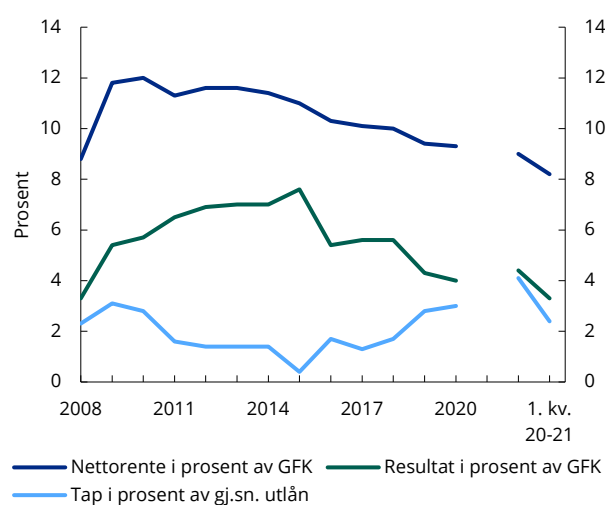
- Det har vært en nedgang i salg av porteføljer med misligholdte forbrukslån det siste året, se figur 2.17. Foretakene i utvalget solgte porteføljer til en pålydende verdi av 4,7 mrd. kroner i perioden 31. mars 2020 til 31. mars 2021. Av dette var 3,6 mrd. kroner utlån i Norge.
- Volumet av misligholdte lån for foretakene samlet, var 22,5 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2021, mot 21,1 mrd. kroner ett år tidligere, se figur 2.18. Det har vært en økning i andelen misligholdte forbrukslån blant foretakene som inngår i Finanstilsynets undersøkelse, til tross for salg av misligholdte porteføljer, se figur 2.19 og 2.20. Ved utgangen av første kvartal 2021 lå misligholdet på 15,3 prosent av utlånene for foretakene i utvalget samlet. Dette inkluderer mislighold av forbrukslån gitt av norske foretak til kunder i utlandet. Misligholdet var 1,3 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2020, og 2,9 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av første kvartal i fjor. Norske forbrukslån banker⁷ isolert, hadde en misligholdsandel på 23,0 prosent ved utgangen av første kvartal 2021, som er 2,5 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2020, og 5,6 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av første kvartal i fjor.

Figur 2.15 Tolv månedersvekst i forbrukslån i Norge og husholdningenes innenlandsgjeld (K2)

Kilder: Finanstilsynet og SSB (K2)

Figur 2.16 Resultatutvikling forbrukslån*

*Resultatutviklingen gjelder for totale forbrukslån i utvalget, inkludert norske foretaks utlån i utlandet.

Kilde: Finanstilsynet

⁷ Forbrukslån banker er definert som spesialiserte banker hvor mer enn halvparten av utlånsporteføljen består av lån uten sikkerhet til personkunder. Per 1. kvartal 2021 bestod gruppen av Bank Norwegian, Brabank, Eika Kreditbank, Instabank og Komplet Bank.

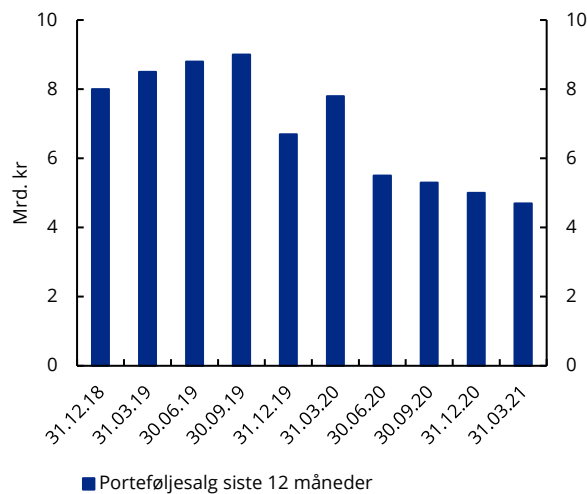
Tabell 2.5 Utviklingen i forbrukslån*

	Samlet utvalg		Norske forbrukslånsbanker	
	1. kv. 2021	1. kv. 2020	1. kv. 2021	1. kv. 2020
Forbrukslån per 31.03. Totalt (mill. kr)	146 783	170 449	60 106	68 984
Årsvekst %	-13,9	3,4	-12,9	14,8
Forbrukslån per 31.03. Norge (mill. kr)	87 919	104 443	27 451	32 526
Årsvekst %	-15,8	-9,5	-15,6	-5,9
Tap i % av gj.sn. forbrukslån	2,4	4,1	3,3	5,4
Nettorente i % av GFK	8,2	9,0	8,0	9,7
Resultat ord. drift i % av GFK	3,3	4,4	3,2	2,8
Misligholdte lån, over 90 dg, % av forbrukslån	15,3	12,4	23,0	17,4

*Vekstratene er beregnet for sammenlignbart utvalg

Kilde: Finanstilsynet

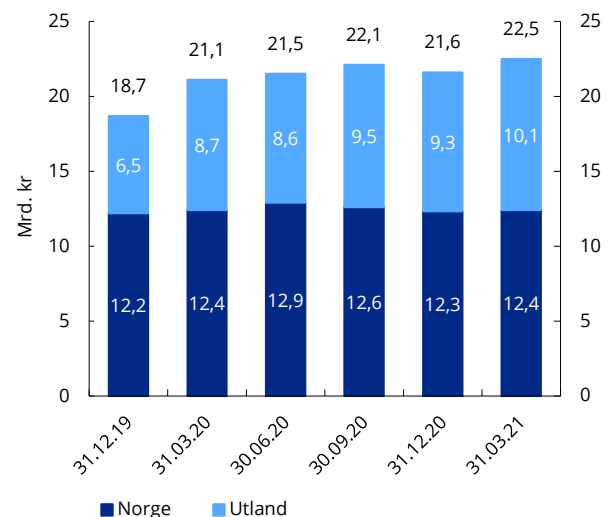
Figur 2.17 Solgte porteføljer av misligholdte forbrukslån siste 12 måneder*

*Inkludert porteføljer av forbrukslån i utlandet

Kilde: Finanstilsynet

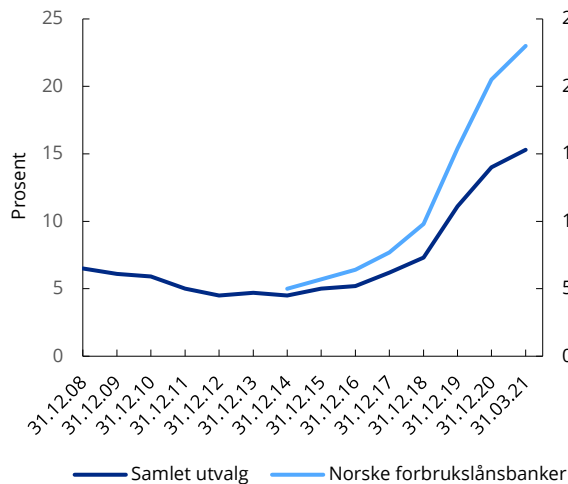
Figur 2.18 Misligholdt volum*

*Misligholdt volum for samlet utvalg

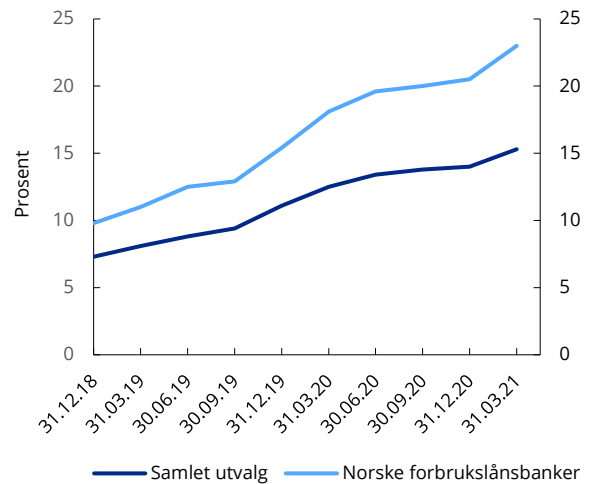
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.19 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån*

*Brutto mislighold gjelder for totale forbrukslån i utvalget, inkludert norske foretaks utlån i utlandet.
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.20 Kvartalsvis utvikling i mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån*

*Brutto mislighold gjelder for totale forbrukslån i utvalget, inkludert norske foretaks utlån i utlandet.
Kilde: Finanstilsynet

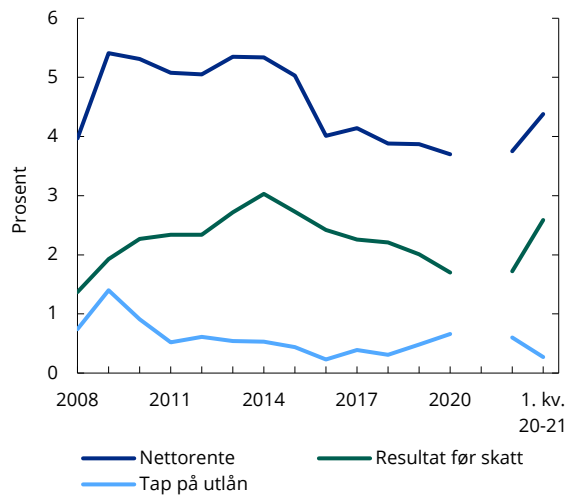
2.4 Finansieringsforetak

- Finansieringsforetakenes⁸ resultat før skatt utgjorde 2,6 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i første kvartal 2021, som er 0,8 prosentpoeng høyere enn i samme kvartal i fjor, se tabell 2.6 og figur 2.21. Netto renteinntekter er påvirket av høyere renteinntekter i enkeltforetak i første kvartal 2021, sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. De bokførte tapene i første kvartal 2021 var lavere enn året før. Målt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde tapene 0,27 prosent, mot 0,60 prosent i tilsvarende periode i 2020.
- Egenkapitalavkastningen var 9,9 prosent i første kvartal 2021, som er 3,1 prosentpoeng høyere enn i første kvartal i fjor. Med unntak av inneværende år har det vært en gradvis nedgang i finansieringsforetakenes egenkapitalavkastning siden 2013, se figur 2.22. Dette skyldes i stor grad strukturelle endringer i utvalget.⁹
- Finansieringsforetakenes samlede utlån økte med 1,5 prosent fra utgangen av mars 2020 til utgangen av mars 2021, se tabell 2.7. Leasingvolumet falt med 1,6 prosent siste tolv måneder, og utgjorde halvparten av finansieringsforetakenes utlån ved utgangen av første kvartal 2021.

⁸ Utvalget omfatter 28 norske foretak med leasing, bilfinansiering, factoring og forbrukslån som hovedvirksomhet. Foretak som driver samme type virksomhet, men har konsesjon som kredittforetak, inngår også i utvalget. I tillegg inngår finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån.

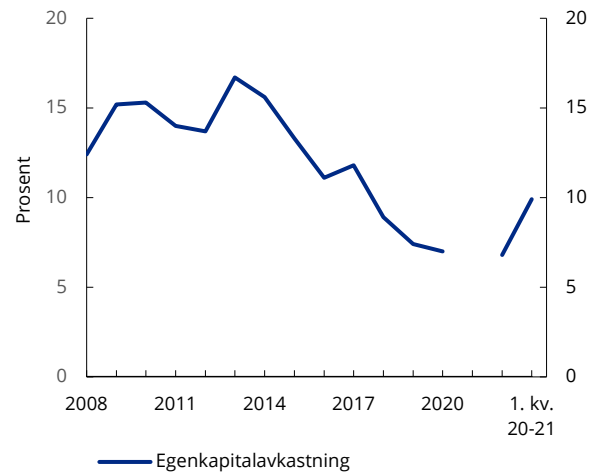
⁹ Over tid har det blitt mindre innslag av foretak med forbrukslån som hovedvirksomhet i utvalget. Dette skyldes at enkelte av foretakene har blitt utenlandske filialer, og at norske konsern har flyttet porteføljer fra finansieringsforetak til bank.

Figur 2.21 Resultatutvikling, finansieringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.22 Egenkapitalavkastning, finansieringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.6 Resultatposter finansieringsforetak

	1. kvartal 2021		1. kvartal 2020	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	1 862	4,38	1 551	3,75
Andre inntekter	84	0,20	122	0,30
herav verdiendr. finansielle instrumenter	0	0,00	0	0,00
Andre kostnader	651	1,53	653	1,58
herav lønn og personalkostnader	351	0,82	334	0,81
Driftsresultat før tap	1 218	2,86	960	2,32
Bokførte tap på utlån	115	0,27	249	0,60
Resultat før skatt	1 103	2,59	711	1,72
Skattekostnad	261	0,61	164	0,40
Resultat etter skatt	841	1,98	547	1,33
Egenkapitalavkastning	9,9 %		6,8 %	

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.7 Balanseposter finansieringsforetak

	31.03.2021		31.03.2020		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	170 867		169 933		0,5
Brutto utlån til kunder	170 297		167 722		1,5
herav utlån vurdert til amortisert kost	170 188		167 653		1,5
herav leasing	85 196		86 564		-1,6
Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	-4 803	-2,8	-3 993	-2,4	
herav Steg 1 (IFRS)	-657	-0,4	-344	-0,2	
herav Steg 2 (IFRS)/Gruppenedskr. (NGAAP)	-2 559	-1,5	-2 368	-1,4	
herav steg 3 (IFRS)/Individuelle nedskr. (NGAAP)	-1 586	-0,9	-1 280	-0,8	
Brutto misligholdte lån over 90 dager	15 374	9,0	14 226	8,5	
Innlån fra kredittinst. og finansieringsforetak	101 590		104 935		-3,2

Kilde: Finanstilsynet

3 Forsikringsforetak

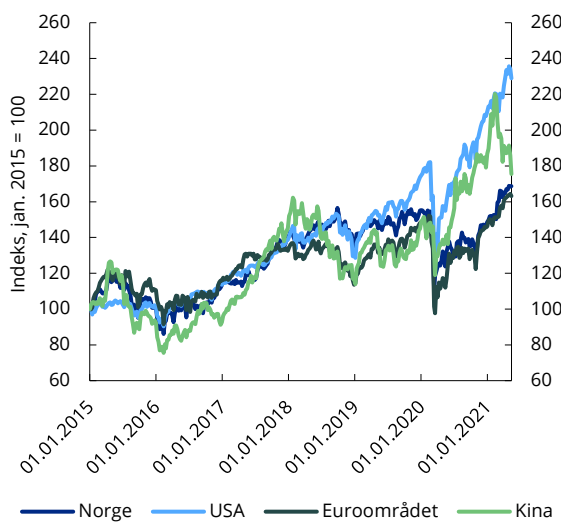
3.1 Livsforsikringsforetak

Kapittelet tar for seg utviklingen i samtlige 11 norske livsforsikringsforetak.

Avkastning og resultat

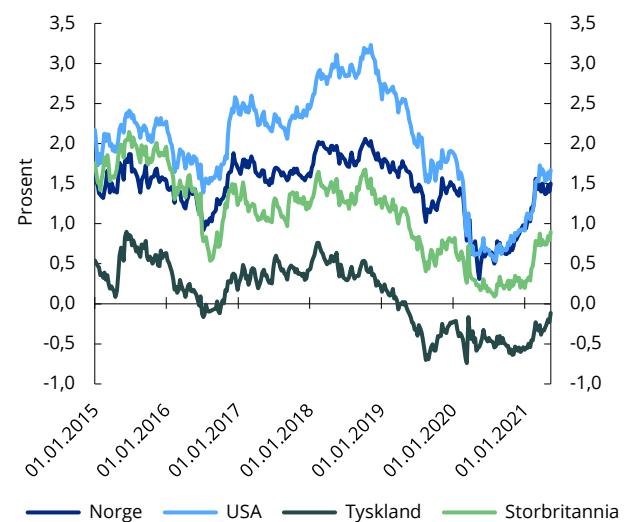
- Den positive kursutviklingen i aksjemarkedene i første kvartal 2021 bidro til en bedring i livsforsikringsforetakenes avkastning og resultater sammenlignet med første kvartal 2020, da det var et betydelig aksjeprisfall etter utbruddet av koronapandemien, se figur 3.1. De lange rentene har økt så langt i 2021 og rentenivået er en del høyere enn per 31. mars 2020, se figur 3.2.

Figur 3.1: Aksjeindekser utvalgte land

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 13.05.21

Figur 3.2: Rente på 10-årige statsobligasjoner

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 13.05.21

- Den verdijusterte avkastningen i kollektivporteføljen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, var 5,2 prosent i første kvartal 2021¹⁰, se figur 3.3. Det er en økning fra -10,9 prosent i første kvartal 2020. Livsforsikringsforetakenes kursreguleringsfond ble redusert med 1,4 mrd. kroner i første kvartal 2021, mot en reduksjon på 38,6 mrd. kroner i første kvartal 2020, se tabell 3.1.
- Bokført avkastning i kollektivporteføljen var 6,1 prosent i første kvartal 2021, opp fra 2,8 prosent i samme kvartal i fjor.
- Utviklingen i finansmarkedene bidro til at netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen økte, og utgjorde 15,4 mrd. kroner (3,4 prosent av GFK) i første kvartal 2021, opp fra -31,5 mrd. kroner (-7,5 prosent av GFK) i samme periode i fjor. Verdiøkning på aksjer, realisert gevinst på derivater, samt renteinntekter bidro mest til investeringsinntektene i første kvartal 2021, se figur 3.4.
- Avkastningen i investeringsporteføljen var på 10,2 prosent i årets første kvartal.
- Livsforsikringsforetakenes forsikringstekniske resultat var på 1,5 mrd. kroner (0,3 prosent av GFK) i første kvartal 2021, opp fra -1,7 mrd. kroner (-0,4 prosent av GFK) i samme kvartal i fjor.

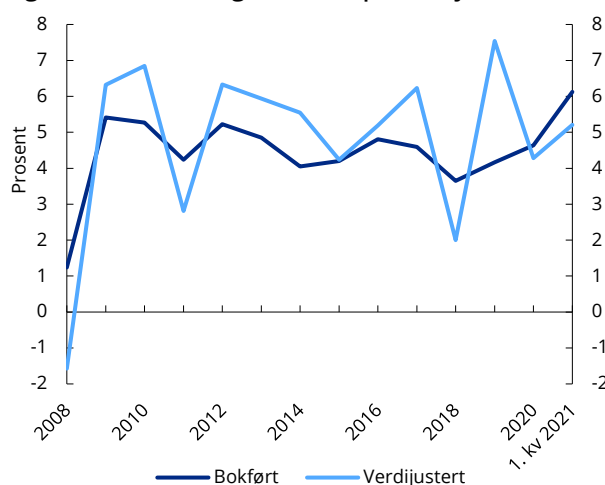
¹⁰ Alle avkastningstall og nøkkeltall hvor resultatposter ses i forhold til forvaltningskapital er annualisert.

- Totalresultatet økte fra -0,6 mrd. kroner (-0,1 prosent av GFK) i første kvartal 2020, til 2,7 mrd. kroner (0,6 prosent av GFK) i første kvartal 2021.

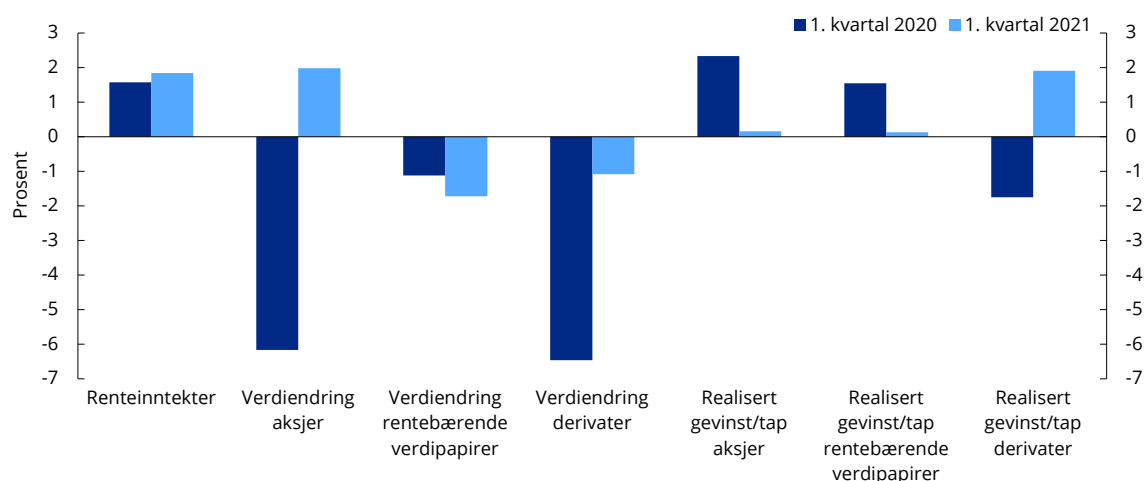
Tabell 3.1: Utvalgte resultatposter for livsforsikringsforetakene

	1. kvartal 2021		1. kvartal 2020	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Forfalte bruttopremier	31 098	6,8	27 529	6,5
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	15 429	3,4	-31 490	-7,5
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	8 484	1,8	6 635	1,6
herav gevinster ved realisasjon	9 395	2,0	10 092	2,4
herav verdiendringer	-3 471	-0,8	-52 441	-12,4
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	17 698	3,8	-51 034	-12,1
Utbetalte erstatninger	-16 295	-3,5	-18 164	-4,3
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-3 182	-0,7	35 719	8,5
herav endring i kursreguleringsfond	1 406	0,3	38 554	9,1
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-10 156	-2,2	-2 930	-0,7
Resultat fra kundeporteføljene (teknisk regnskap)	1 463	0,3	-1 692	-0,4
Resultat fra selskapsporteføljen (ikke-teknisk regnskap)	1 707	0,4	226	0,1
Resultat før skatt	3 170	0,7	-1 466	-0,3
Endringer i kursreguleringsfond	-1 406	-0,3	-38 554	-9,1
Verdijustert resultat før skatt	1 764	0,4	-40 020	-9,5
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	2 687	0,6	-553	-0,1

Figur 3.3: Avkastning i kollektivporteføljen

Figur 3.4: Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, prosent av GFK

Balanse

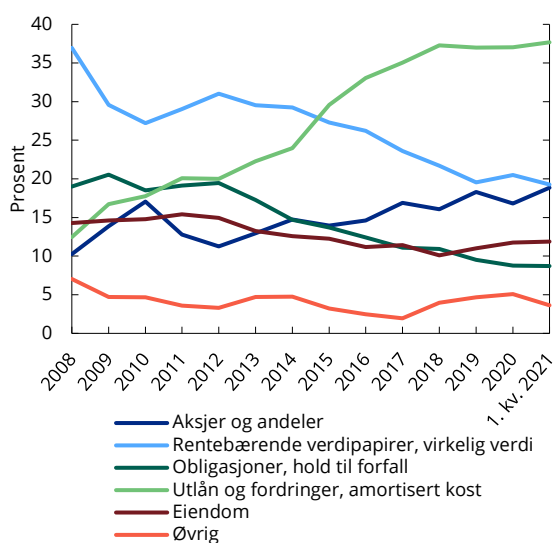
- Livsforsikringsforetakenes totale forvaltningskapital økte med 12 prosent til 1 869 mrd. kroner det siste året, se tabell 3.2.
- Kollektivporteføljen utgjorde 65 prosent av forvaltningskapitalen, ned fra 69 prosent per 31. mars 2020. Investerings sammensetningen i kollektivporteføljen har endret seg noe, se figur 3.5. Aksjeandelen økte med fire prosentpoeng det siste året og var 19 prosent per 31. mars 2021. Fra utgangen av 2020 er økningen i aksjeandelen på to prosentpoeng. Utlån og fordringer til amortisert kost utgjør den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen med 38 prosent.
- I investeringsvalgporteføljen var aksjeandelen 64 prosent for livsforsikringsforetakene samlet per 31. mars 2021, se figur 3.6. Det er en økning på 11 prosentpoeng fra 31. mars 2020. Fra utgangen av 2020 har aksjeandelen økt med 1 prosentpoeng.

Tabell 3.2: Utvalgte balanseposter for livsforsikringsforetakene

	31.03.2021		31.03.2020	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	151 489	8,1	139 275	8,3
Finansielle eiendeler til amortisert kost	608 134	32,5	588 767	35,3
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	1 043 701	55,8	841 337	50,4
herav aksjer og andeler	551 947	29,5	362 007	21,7
herav rentebærende verdipapirer	456 975	24,5	428 794	25,7
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	1 868 803	100,0	1 669 087	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	160 108	8,6	162 089	9,7
herav eiendeler i kollektivporteføljen	1 209 019	64,7	1 146 417	68,7
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	498 043	26,7	359 041	21,5
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	1 191 854	63,8	1 108 577	66,4
herav premiereserve	972 344	52,0	973 547	58,3
herav tilleggsavsetninger	73 234	3,9	63 402	3,8
herav kursreguleringsfond	86 402	4,6	48 831	2,9

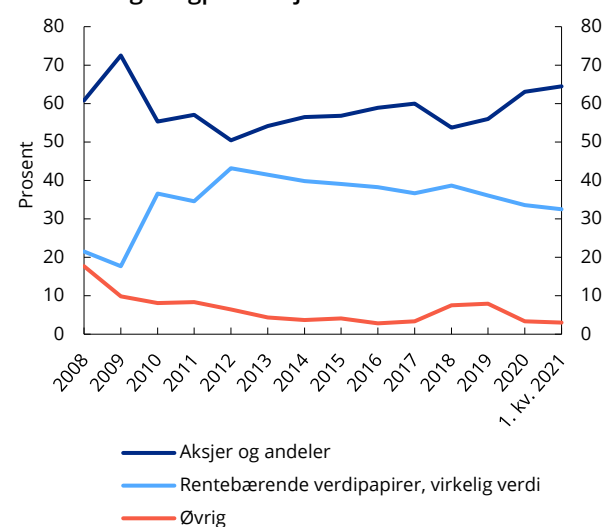
Figur 3.5: Investeringer i kollektivporteføljen.

Andeler

Figur 3.6: Investeringer i

investeringsvalgporteføljen. Andeler

3.2 Skadeforsikringsforetak

De aggregerte størrelsene i omtalen av resultat og balanse i det følgende gjelder alle skadeforsikringsforetak med unntak av egenforsikringsforetak (captives), sjøforsikringsforetakene Gard og Skuld, og Den Norske Krigsforsikring for Skib Gjensidig Forening. Omtalen omfatter i alt 37 skadeforsikringsforetak.

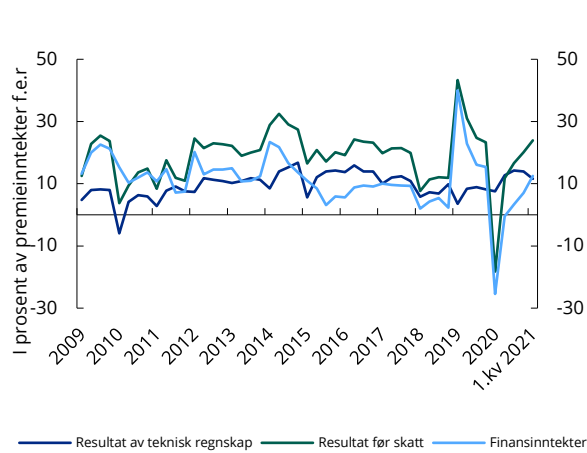
Resultat

- Skadeforsikringsforetakenes resultat før skatt økte med 5,7 mrd. kroner sammenlignet med første kvartal 2020, til 3,3 mrd. kroner. Målt som andel av premieinntektene for egen regning økte resultatet før skatt fra -18,3 prosent til 23,9 prosent, se tabell 3.3 og figur 3.7. Det var en bedring i forsikringsteknisk resultat samt en markant økning i finansinntektene fra første kvartal 2020 da finansresultatet var negativt som følge av verdifallet på aksjer ved starten av koronapandemien, se figur 3.8.
- Både samlet skadeprosent og samlet kostnadsprosent ble bedret sammenlignet med første kvartal 2020, til tross for en relativt kald vinter. Koronarestriksjoner og redusert reisevirksomhet i befolkningen har hatt en positiv effekt på den samlede skadeprosenten. Kombinertprosent for egen regning ble redusert fra 93 til 89 prosent, se figur 3.9. Det er betydelig variasjon mellom foretakene, se figur 3.10.

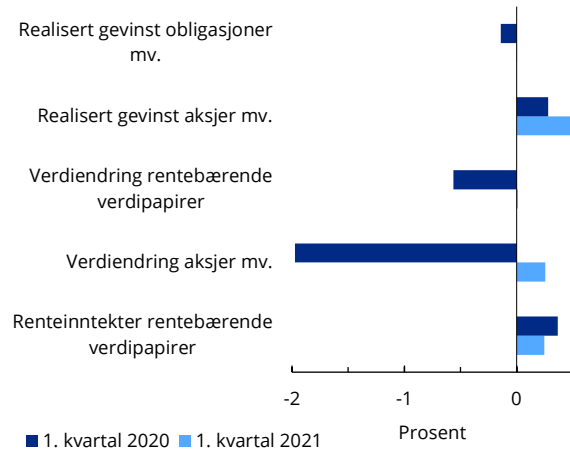
Tabell 3.3: Utvalgte resultatposter for skadeforsikringsforetakene

	1. kvartal 2021		1. kvartal 2020	
	Mill. kr	% av premie	Mill. kr	% av premie
Premieinntekter for egen regning	14 022		13 164	
Erstatningskostnader for egen regning	9 974	71,1	9 862	74,9
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	2 522	18,0	2 400	18,2
Resultat av teknisk regnskap	1 624	11,6	996	7,6
Netto inntekter fra investeringer	1 754	12,5	-3 349	-25,4
herav renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler	416	3,0	590	4,5
herav verdiendringer	500	3,6	-4 341	-33,0
herav gevinster ved realisasjon	941	6,7	468	3,6
Resultat av ikke-teknisk regnskap	1 722	12,3	-3 399	-25,8
Resultat før skattekostnad	3 347	23,9	-2 403	-18,3

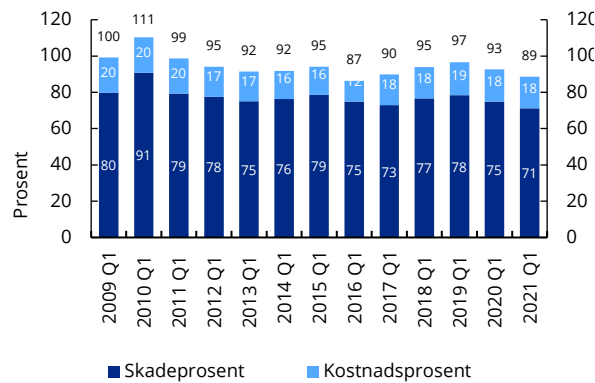
Figur 3.7: Resultater i skadeforsikringsforetakene samlet. Prosent av premieinntektene f.e.r., hittil i år

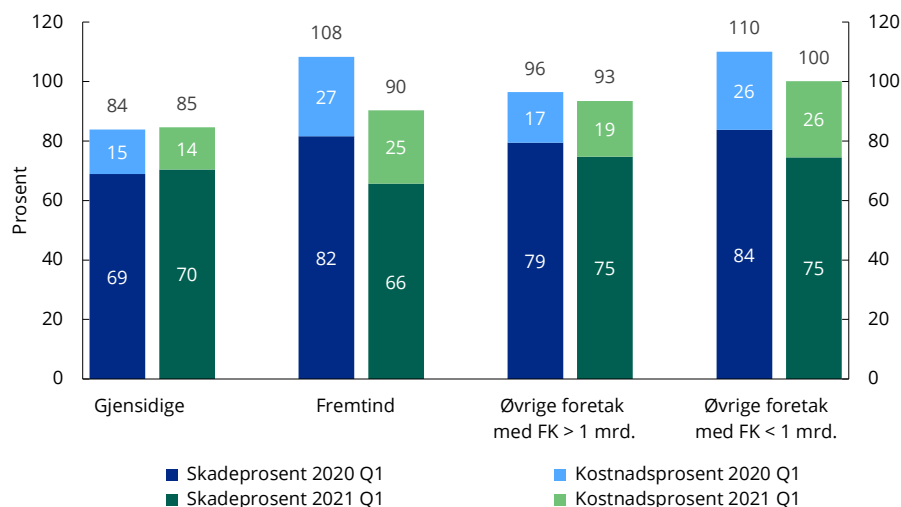
Figur 3.8: Netto inntekter fra investeringer, prosent av GFK

Figur 3.9: Sum av skade- og kostnadsprosent f.e.r. for skadeforsikringsforetakene samlet (kombinertprosent)

Figur 3.10: Skade- og kostnadsprosent f.e.r. (kombinertprosent) for de to største norske skadeforsikringsforetakene og grupper av øvrige norske foretak

I beregningen av kombinertprosent for brannkasser er post 5 i resultatoppstillingen utelatt, fordi disse foretakene her rapporterer betydelige kostnader forbundet med sin forsikringsagentvirksomhet. Den tradisjonelle beregningen av kombinertprosent gir derfor et misvisende bilde av lønnsomheten.

Balanse

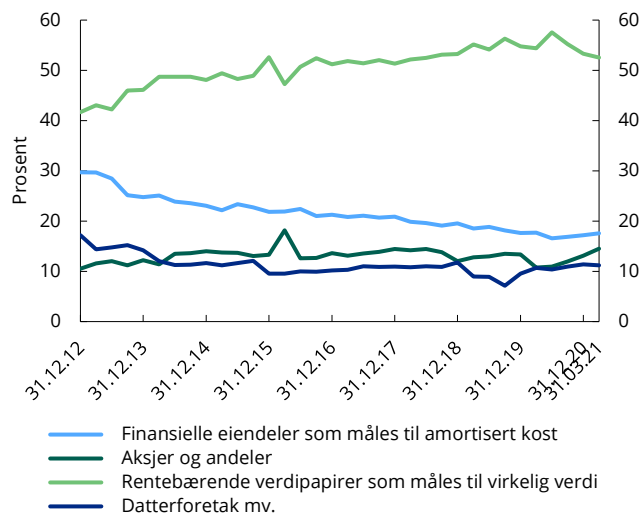
- Skadeforsikringsforetakenes forvaltningskapital økte med 4 prosent det siste året, til 168 mrd. kroner ved utgangen av første kvartal 2021.
- Sammensetningen av investeringene har endret seg noe fra utgangen av første kvartal 2020, som ble påvirket av en kraftig nedgang i aksjemarkedene etter utbruddet av koronapandemien, se tabell 3.4 og figur 3.11. Aksjer og obligasjoner utgjorde henholdsvis 14 prosent og 53 prosent per 31. mars 2021, mot 11 prosent og 54 prosent per 31. mars 2020. Ved utgangen av 2020 var aksjeandelen 13 prosent.

Tabell 3.4: Utvalgte balanseposter for skadeforsikringsforetakene

	31.03.2021		31.03.2020	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Investeringer	116 736	69,4	111 029	68,9
Bygninger og andre faste eiendommer	1 124	0,7	1 372	0,9
Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak	13 041	7,7	11 855	7,4
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	20 497	12,2	19 629	12,2
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	82 073	48,8	78 172	48,5
Aksjer og andeler	16 908	10,0	11 950	7,4
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	61 304	36,4	60 390	37,5
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	7 934	4,7	7 343	4,6
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	168 308	100	161 234	100
Egenkapital	50 664	30,1	49 283	30,6
Forsikringsforpliktelser brutto	85 682	50,9	86 556	53,7
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	32 539	19,3	31 280	19,4
Brutto erstatningsavsetning	52 330	31,1	54 423	33,8

Figur 3.11: Skadeforsikringsforetakenes investeringer.

Prosent av samlede investeringer

4 Vedlegg

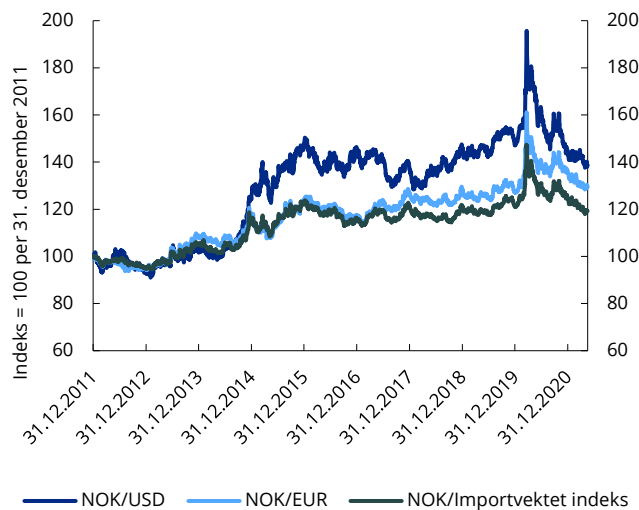
4.1 Makroøkonomiske størrelser

Tabell 4.1: Nøkkeltall norsk økonomi

	1. kv. 20	2. kv. 20	3. kv. 20	4. kv. 20	1. kv. 21
BNP	-1,5	-4,6	4,3	0,8	-0,6
BNP Fastlands-Norge	-2,0	-5,8	4,9	2,0	-1,0
Boligpriser	1,5	3,5	5,8	8,7	12,5
K3	5,7	5,5	5,2	4,4	
K3 utenlandsgjeld	9,8	9,5	7,5	2,8	
K2	4,8	4,6	4,6	4,8	5,0
K2 husholdninger	4,8	4,5	4,7	4,9	4,9
K2 ikke-finansielle foretak	4,3	4	3,3	3,8	4,4
Arbeidsledighet (AKU)	3,6	4,6	5,4	4,8	5,0

Vekstratene for BNP (vekst fra foregående kvartal) er sesongjusterte kvartalstall. Arbeidsledigheten er nivå-tall for gjennomsnittet av kvartalet. (Fra 2021 er det nytt spørreskjema for Arbeidskraftundersøkelsen (AKU), som kan gi brudd i statistikken.) De øvrige tallene er tolv månedersvekst ved utgangen av perioden. Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 4.1: Valutakursutvikling

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 17.05.21

Tabell 4.2: Utvikling i verdipapir- og valutamarkedet

		Nivå	Endring i basispunkter (renter) og % (aksjer og valuta)		
		14.05.2021	2020	1. kv. 2021	1.1-14.5
Aksjemarkeder	Norge		-3,4	11,0	13,8
	USA		21,4	5,5	10,6
	Euroområdet		-0,4	9,0	13,2
	Verden		16,5	5,0	10,1
	Japan		9,2	8,8	5,1
Statsrenter 10 år	Norge	1,50	-59	54	54
	USA	1,64	-100	83	72
	Tyskland	-0,12	-39	28	45
Pengemarkedsrenter 3 mnd.	Norge	0,26	-135	-11	-23
	USA	0,16	-167	-4	-8
	Euroområdet	-0,55	-16	1	0
Swaprenter Norge	2 år	0,86	-140	29	27
	5 år	1,41	-105	49	46
	10 år	1,78	-78	56	50
Valutakurser	NOK/EUR	10,00	6,2	-4,2	-4,5
	NOK/USD	8,24	-2,6	-0,3	-3,7
	Imp.vektet				
	NOK	106,43	2,5	-3,6	-3,9

Kilde: Refinitiv

